➢ APPENDIX

Policewomen's photographs and news cuttings from local news papers

વરદીની ભીતર...

કિરણ બેદી દેશના પ્રથમ મહિલા આઈ.પી.એસ. અધિકારી બન્યાં ત્યાર પછી દેશની અનેક સ્ત્રીઓને પોલીસ ક્ષેત્રમાં જોડાવાની પ્રેરણા મળી છે, છતાં ય હકીકત એ છે કે આખાયે ભારતીય પોલીસ ફોર્સમાં હજુ પણ મહિલાઓની ટકાવારી માત્ર બે ટકા છે. ગુજરાતમાં પણ મહિલા પોલીસની સંખ્યા જૂજ છે. અમે મળ્યા આવી કેટલીક હિંમતવાન મહિલાઓને અને જાણી તેમના દિલની વાત

પોલીસ ક્ષેત્રમાં કામ કરનારી વ્યક્તિઓ ભાગ્યે જ એક નોર્મલ પારિવારિક જિંદગી જીવી શકે છે. તેમાં પણ જો કોઈ મહિલા પોલીસ ક્ષેત્રમાં જોડાય ત્યારે એનું જીવન ઘણું પડકારજનક બની જાય છે. આવો કરીએ મહિલા પોલીસના જીવનમાં એક ડોકિયું...

સુરતનાં ૨૮ વર્ષીય ચેતનાબહેન ચૌધરી છેલ્લાં ત્રણ વર્ષથી પોલીસલાઈનમાં છે અને એક પી.એસ.આઈ. હોવા છતાં એમની પાસે પી.આઈ.નો ચાર્જ છે.

નિખાલસ અને હસમુખ સ્વભાવનાં ચેતનાબહેન ધાર્મિક વૃત્તિનાં અને ખૂબ મહત્ત્વાકાંક્ષી છે. તેઓ માને છે કે, જે સ્ત્રીનો ઈરાદો મજબૂત હોય એ જ આ લાઈનમાં સફળ થાય છે. માતા-પિતા, ભાઈ-ભાભી અને બહેનો સાથે સંયુક્ત પરિવારમાં રહેતા ચેતનાબહેનને પી.એસ.આઈ. બનાવવામાં પરિવારજનોએ ખૂબ મહત્ત્વની ભૂમિકા ભજવી છે. પરિવારજનો સાથે મળીને તમામ તહેવારો ઊજવવાના શોખીન ચેતનાબહેનને આજે એક પણ તહેવાર મન ભરીને માણવા ન મળતો હોવાનો રંજ છે. તેઓ કહે છે કે, તહેવારોમાં મોટા ભાગે એમણે બંદોબસ્તમાં રહેવાનું હોવાથી તેઓ તહેવારની મજા માણી શકતા નથી, પણ પોતાની ફરજ પોતે સારી રીતે બજાવી શકતાં હોવાનો એમને આનંદ છે.

ચોવીસ કલાક નોકરીમાં વ્યસ્ત રહેનારાં ચેતનાબહેનને વાંચવાનો તેમજ રસોઈ બનાવવાનો પણ શોખ છે, જે તેઓ ભાગ્યે જ પૂરો કરી શકે છે. ક્યારેક સમય મળે તો પોતાની મનગમતી વાનગી પાલક-પનીર બનાવી લે છે. ખાસ કરીને મહિલાઓ પર થતા અત્યાચાર સામે લડનારાં ચેતનાબહેનને ઘણી વાર અડધી રાત્રે પત્નીને મારઝૂડ કરનારા પતિ સામે રક્ષણ આપવા રાત્રે પણ ડ્યૂટી બજાવવી પડે છે. ભવિષ્યમાં પોતાની મહેનત અને લગનથી આઈપીએસ અધિકારીની કક્ષાએ પહોંચવા માગતાં ચેતનાબહેનને પોતાની ડ્યૂટી અને પોતાની જિંદગીથી ખૂબ જ આનંદ અને સંતોષ છે.

અમદાવાદના સાબરમતી પોલીસ સ્ટેશનમાં પોલીસ સબ ઈન્સ્પેક્ટર તરીકે છેલ્લાં પાંચ વર્ષથી કાર્ય કરતાં મીનાક્ષી પટેલ કહે છે, 'મને નાનપણથી કોઈ પણ વરદી પહેરવાનો શોખ હતો. એ ઉપરાંત પોલીસની કામગીરીનો અનુભવ 'ઉડાન' સિરિયલની કવિતા ચૌધરી પાસેથી થયો હતો. યોગ્ય ઉંમર અને લાયકાત ધરાવતી થઈ ત્યારે ૨૦૦૧માં પ્રથમ વખત પોલીસ સબ ઈન્સ્પેક્ટરની સીધી નિમણૂક કરવાનું નક્કી કરાયું. તેમાં પ્રથમ પ્રયત્ને જ મને સફળતા મળી ગઈ.' મહિલા પોલીસની સંખ્યા ઓછી હોવાનું કારણ જણાવતાં તેઓ કહે છે કે, 'આપણા સમાજમાં આજે પણ મહિલાઓ માટે આ ક્ષેત્રને ઓછું સુરક્ષિત માનવામાં આવે છે.

કામમાં વ્યસ્ત પોલીસ સબ ઈન્સ્પેક્ટર મીનાક્ષી પટેલ

પોલીસ સબ ઈન્સ્પેક્ટર ચેતના ચૌધરી

લોકો માને છે કે ક્યારેક મહિલા પોલીસ સાથે કોઈ ખરાબ રીતે વર્તશે તો શું થશે? માટે આ ક્ષેત્રમાં મહિલા પોલીસની સંખ્યા ઓછી છે. મારી વાત કરું તો મને ચાર વર્ષમાં કોઈ ખરાબ અનુભવ થયો નથી. ગમે તેવા ગુનેગાર પણ મહિલા પોલીસ સાથે તો સારી રીતે જ વાત કરે છે. હું એક પરિણીત સ્ત્રી છું. મારી દસ વર્ષની બેબી છે. પતિ ઈન્સ્ટ્રુમેન્ટ એન્જિનિયર તરીકેનું અને કોમ્પ્યૂટર ઓટોમેશનનું કામ કરે છે. મને મારાં સાસુ-સસરાનો તેમજ તમામ પરિવારજનોનો પૂરો સહકાર છે. નોકરીના કારણે ઘરમાં ખૂબ ઓછો સમય ફાળવી શકું છું તેનો ક્યારેક અફસોસ થાય છે.'

ડ્યૂટી માટે તૈયાર: કોન્સ્ટેબલ સીમા બુંદેલા

મહિલા પોલીસની કામગીરી એક પુરુષ પોલીસ કર્મચારીના જેવી જ અને તેમના જેટલી હોય છે. તેમાં કોઈ ખાસ ફરક હોતો નથી. આ બાબત પર વધારે પ્રકાશ પાડતાં અમદાવાદના કારંજ ભવનના આસિસ્ટન્ટ કમિશનર ઓફ પોલીસ પરીક્ષિતા રાઠોડ કહે છે કે, 'હું છેલ્લાં આઠ વર્ષથી પોલીસ કર્મચારી તરીકે કામ કરું છું. મેં ઘણા કેસ સોલ્વ કર્યા છે. આજે હું મહિલા ક્રાઈમ બ્રાન્ચ સાબરમતી અને માધુપુરામાં કામ કરું છું. હાલમાં મહિલાઓને લગતા તમામ પ્રશ્નોનું નિરાકરણ લાવવાનો પ્રયત્ન કરું છું. હું માનું છું કે સ્ત્રીના પ્રશ્નોનો ઉકેલ લાવવા માટે જો સ્ત્રી અધિકારી હોય તો કેસ ઘણે અંશે સુધરી જાય છે.'

મહિલાઓની સુરક્ષા જળવાઈ રહે તે માટે પોતાની સુરક્ષા અને પરિવારને બાજુ પર મૂકીને કે તે તમામ ચીજોનું બલિદાન આપીને આ પોલીસ મહિલા અધિકારીઓ કોઈપણ સમયે પોતાની ફરજ બજાવવા તૈયાર હોય છે. પોતાની કામગીરી વિશે વધુમાં જણાવતા કહે છે, 'હું પરિણીત છું અને મારા પતિ પ્રાઈવેટ કંપનીમાં નોકરી કરે છે. નાની હતી ત્યારથી જ એવી ઈચ્છા હતી કે કોઈ એવી ચેલેન્જિંગ જોબ કરવી છે જે મારી આગવી ઈમેજ ઊભી કરી આપે તેમજ મારાથી જ મારા પરિવારજનો ઓળખાય.'

કોલેજમાં એનસીસીની તાલીમ લેતી સીમા બુંદેલાને પોલીસમાં જવાની ઈચ્છા જાગૃત થઈ હતી અને આજે છેલ્લાં પાંચ વર્ષથી તેઓ અમદાવાદમાં મહિલા પોલીસ કોન્સ્ટેબલ તરીકે કામ કરી રહ્યાં છે. સીમા બુંદેલા કહે છે, 'હું અપરિણીત છું. મને ક્યારેક સારા તો ક્યારેક નરસા અનુભવ પણ થતા હોય છે. તે પણ ત્યારે જ બને છે જ્યારે લોકો ખૂબ જ અકળાયેલા હોય.'

પોતાની સલામતી આ ક્ષેત્રમાં કેટલી છે તેમ પૂછતાં સીમાબહેન જણાવે છે કે સલામતી પોલીસનું નામ હોવાના કારણે મળતી જ હોય છે છતાં વ્યક્તિએ પોતે આ ક્ષેત્રમાં ખૂબ જ સભાનતા રાખવી પડે છે.

મહિલાઓ માટેના અમદાવાદના કારંજ પોલીસ સ્ટેશનમાં છેલ્લાં ૩૬ વર્ષથી કાર્ય કરી રહેલાં પોલીસ ઈન્સ્પેક્ટર મહેરુનીસા કાદ પોતાને ખૂબ જ ભાગ્યશાળી માને છે. મહિ પોલીસની ઓછી સંખ્યા અને મહિલા વધતા જતા અત્યાચારો સામે ખેદ વ્ય કરતાં તેઓ કહે છે, 'ગ્રેજ્યુએટ મહિલાની મહિલા પોલીસમાં ભરતી કરાતી હોવા કારણે આ સંખ્યા ઓછી છે. મારું ક

સ્ત્રીના પ્રશ્નોનો ઉકેલ લાવવા માટે જો સ્ત્રી અધિકારી હોય તો કેસ ઘણે અંશે સુધરી જાય છે

- પરીક્ષિતા રાઠોડ

પોલીસ ઈન્સ્પેક્ટર મહેરુનીસા કાદરી

આસિસ્ટન્ટ કમિશનર ઓફ પોલીસ પરીક્ષિતા રાઠોડ

અરજદારને સાંભળવાનું, તેનો ગુનો નોંધવ અને તેને સાચી રીતે ન્યાય અપાવવાનું મહિલા પોલીસ હોવાથી લોકોનો અડધા ઉપરનો ગુસ્સો ઓછો થઈ જાય છે તેથી તે સારી રીતે વર્તવા લાગે છે.

હું ૩૬ વર્ષથી આ ક્ષેત્રમાં કાર્ય કરું છું. દરમિયાન મેં ઘણી વખત અનુભવ્યું છે મહિલા પોલીસ ઈન્સ્પેક્ટર કે મહિલા પોલી સબ ઈન્સ્પેક્ટર તરીકે કાર્ય કરતી વખ ઘરને કે ઘરના સભ્યોને ઘણી વાર પૂર સમય આપી શકાતો નથી. ઘણા સામાજિ પ્રસંગોમાં પણ હાજરી આપી શકાતી હો નથી. લોકો ભલે કહે કે ન કહે પરંતુ તે પણ એવું અનુભવે છે કે આપણે ઘર કર નોકરીને વધુ સમય આપીએ છીએ મહેરુનીસા પોતાની વાત સ્પષ્ટ કરે છે.

ઘરના સભ્યોનો સહકાર મેળવવાની સા સસરા અને મામાની પ્રેરણા લઈને આ ક્ષેત્ર ઝંપલાવનારા અમદાવાદના નવરંગપુરા પોલી સ્ટેશનના પોલીસ સબ ઈન્સ્પેક્ટર ક્રિષ સોલંકી પોતાના કામથી ખૂબ જ ખુશ અ સંતુષ્ટ છે. ક્રિષ્નાના પતિ પ્રાઈવેટ કંપની મેનેજર તરીકે કામ કરે છે. તેઓ પોતા

source:

296

Date: 24-6-'06

A tale of city's 'missing' policewomen

By Fatema Lunawadi
TIMES NEWS NETWORK

Surat: Crimes against women are surging in the city, but records show the rather dismal shortage of policewomen adept enough to handle such cases.

During recent times, fresh recruitment of policewomen is almost non-existent. Only one woman has been recruited sine 2000 despite the fact that reservation for women in the police force is five per cent.

Commissioner of Police, Sudhir Sinha, says, "Due to ban on recruitment of new police staff owing to financial troubles, new recruitments are not taking place. There should be a five per cent increase in reservation for policewomen in order to meet the present demand."

The absence of new recruits in the staff, coupled with at least three per cent of the police force retiring every year, there is a huge vacancy — especially with regard to women staff. This is also largely due to the fact that the government sanctioned quota allotted to them is extremely less compared to that of their male counterparts.

GENDER BENDER

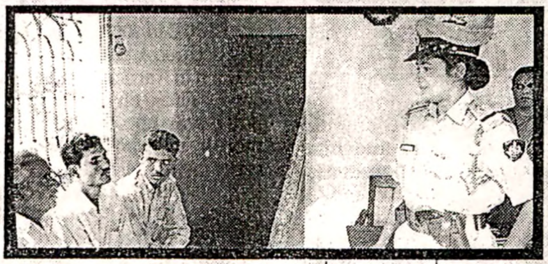

	Assistant sub inspector	Head constable	Police constable
Number of policemen at present	356	542	1051
Number of policewomen at present	19	27	52

Number of vacancies for policemen 250

Number of vacancies for policewomen 16

Chetna Chaudhary, sub-inspector at Mahila police station, says, "Due to the dearth of policewomen, it becomes difficult to give every case adequate time and attention as on an average, we receive seven new applications every day. Though we have 16 policewomen at our police station, we need 16 more."

With the likes of major women criminals foraying into organised crime like Rageshwari Devi (who masterminded the diamond loot in Varachha, Mahidarpura and Ved road) and Mariam bibi, (a bootlegger arrested by the Varachha crime branch), the lack of women police staff is proving to be a major hindrance.

GV Desai, inspector at detection of crime branch, says, "When dealing with a woman criminal, a policewoman is a must during a house arrest, search, as a guard in the cell and to escort women prisoners to the court. The dearth of policewomen is definitely felt."

At least five policewomen are needed in each police station, but there are only four in Sachin, Chowkbazaar, Katargam and Pandesara whereas there are only three in Varachha, Ichhapore and Salabatpura police stations. In the entire city, there are only two traffic policewomen. There are no policewomen in the armed section. Most of the policewomen work as wireless operators, office staff, computer operators and are put on phone duty.

"The unequal treatment meted out to them during training and lack of duty-friendly uniforms add to their woes. The lowering of minimum educational qualification for women constables from HSC to SSC is also another step backwards with regard to their performance enhancement," adds Sudhir Sinha.

Source: 'Times of India'

More women lodging complaints against violence over dowry

By Fatema Lunawadi/TNN

Surat: There has been an alarming rise in the number of cases of domestic violence and dowry-related torture in the city. However, an increasing number of women are shedding fears and coming out to seek legal help.

Such cases are regularly filed with almost every police station in the city. On an average, 70 per cent of the cases filed in Mahila police station fall in this category.

On June 20, a case of physical and mental torture was filed by Sunita Ram, a resident of Ved road, at Chowkbazaar police station. She had filed a complaint against her husband and in-laws for torturing her for the last seven months.

The same day, a case of a demand for dowry was filed by Jigna Patil, a resident of Amroli, at Katargam police station against her husband and in-laws for demanding a dowry of Rs 2 lakh and jewellery.

Another case was filed on June 22 by Shama Shaikh, a resident of Bhathena, at Salabatpura police station. She had filed a complaint against her husband and in-laws for physically abusing her and asking her for dowry of Rs 25,000 to buy a tempo.

A similar case was filed on the same day by Sujata Tailor, a resident of Ghod Dod road, at Umra police station, against her husband and in-laws for physically and mentally torturing her for over three years for not bringing dowry.

She had also filed a complaint against her in-laws for threatening to kill her and her father. The same day, a complaint was filed by Darshna Patel at Ichhapore police station complaining of physical and mental torture and demand for Rs 1 lakh and jewellery as dowry.

In almost 40-45 per cent of the cases, the demand of dowry and the torture by the perpetrators subsides with the intervention of the police.

In June 2006 alone, 32 cases complaints related to dowry, of the 76 filed across the city, were solved after police intervention. The husbands and in-laws stopped harassing complainants any more. Some cases were filed in court and re pending hearing.

Police personnel talk to aggrieved women at the Mahila police station.

Cases of physical, mental torture

	2003	2004	2005	Upto May 2006
Number of cases of suicides reported by women due to being physically and mentally tortured	15	21	21	8
Dowry deaths	1	0	1	0

No counsellors at police station

Though Mahila police station takes up a large number of dowry cases for counselling, there aren't any qualified counsellors there. The policewomen themselves act as counsellors. Chetna Chaudhary, PSI at Mahila police station, says, "It becomes difficult to give every case adequate time due to lack of qualified counsellors. We have 16 policewomen at the police station who have to double up as counsellors." TNN

Source: 'Times of India'

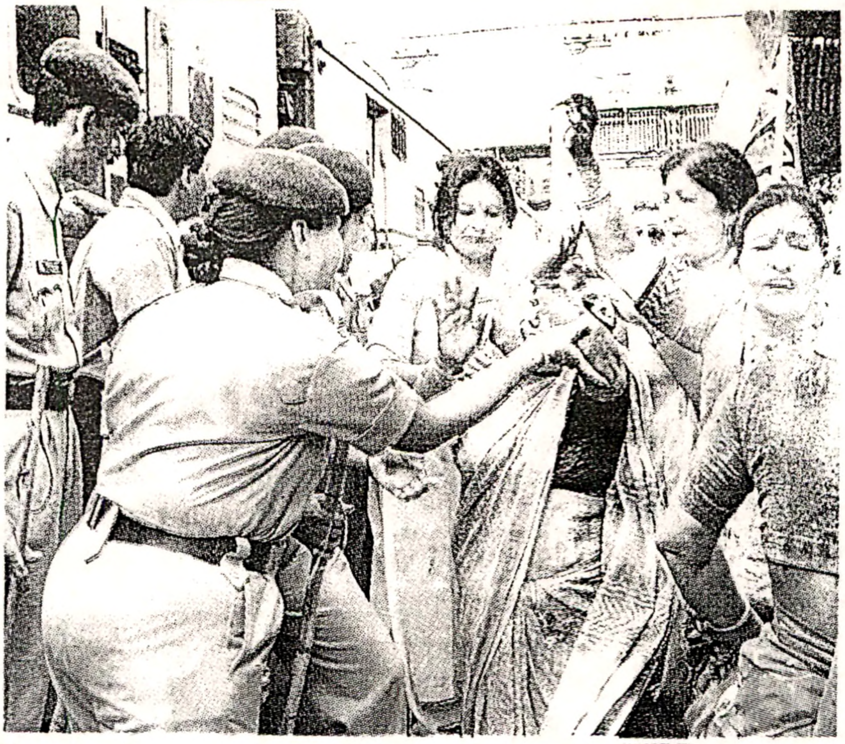

ભા.જ.પા. દ્વારા પેટ્રોલ - ડીઝલના ભાવ વધારાના વિરોધમાં બુધવારે આપવામાં આવેલા રેલ રોકો આંદોલનને પગલે વડોદરા રેલવે સ્ટેશન ખાતે, ઉશ્કેરાયેલી મહિલા કાર્યકરોને કાબૂમાં લઇ રહેલી મહિલા પોલીસ

૨૮/૧૧/૦૫

સ્ત્રીકેદીને નગ્ન કરી વીડિયો કેસેટ ઉતારાઇ

કુઆલાલમ્પૂર, ૨૫ નવેમ્બર • મલેશિયાની જેલમાં રખાયેલી એક ચાઈનિઝ મહિલા કેદીને સંપૂર્ણ નગ્ન અવસ્થામાં ઊઠબેસ કરવાની ફરજ પાડતી એક મહિલા પોલીસ

સંપૂર્ણ નગ્નાવસ્થામાં જ ઉઠબેઠ કરવાની ફરજ પડાઇ

કર્મચારીને દર્શાવતી એક વીડિયો ક્લિપિંગથી સમગ્ર દેશમાં ચકચાર મચી જવા પામી છે.

આ ક્લિપિંગ એ વાતને સમર્થન આપે છે કે મલેશિયન પોલીસ ચાઈનિઝ મહિલાઓનું શોષણ કરે છે. સંપૂર્ણ નગ્ન અવસ્થામાં પોતાના બંને કાન પકડી ઊઠબેસ કરતી આ મહિલાનું જેલમાં

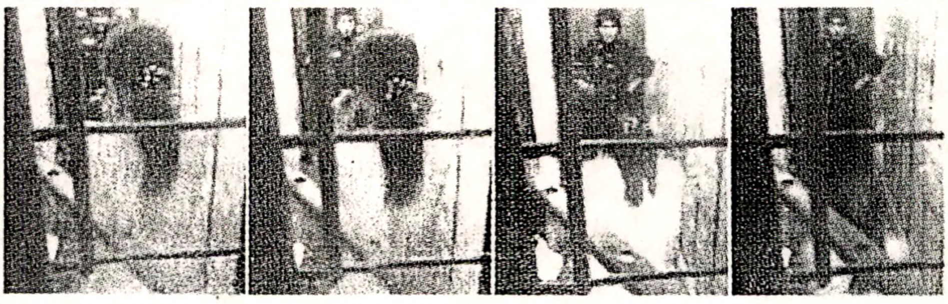

મલેશિયાના પાટનગર કુઆલાલમ્પુરના પોલીસ મથકમાં એક મહિલા પોલીસ અધિકારીએ ચીની મહિલાને નગ્ન કરીને તેની સાથે ખરાબ વર્તન કરતી આ વીડિયો ક્લિપમાં જોઇ શકાય છે. આ ઘટનાથી દેશભરમાં ચકચાર મચી ગઇ છે. • એએફપી

જાતીય શોષણ કરાતુ હોવાના [illegible] સમગ્ર દેશમાં પોલીસની [illegible] લઈને પણ અનેક સવાલો [illegible] આ અંગે માહિતી [illegible] જણાવ્યું કે આ અગાઉ પણ મલેશિયન પોલીસ પર વેશ્યાવૃત્તિ કે ગેરકાયદેસર પ્રવૃત્તિ [illegible] ચાઈનિઝ મહિલાઓની [illegible] કરવાના આક્ષેપો મૂકાયા [illegible] તપાસ કરવાનો [illegible] હતો. મલેશિયન સાંસદ [illegible] આ ઘટના અંગે ભારે ખેદ વ્યક્ત કરતા કહ્યું કે આ ક્લિપિંગ ચીનના નાગરિકો [illegible] ફરિયાદોને વાજબી ઠેરવે [illegible] ઘટનાથી ચિંતત બનેલા સરકારે ઘટનાની તપાસનો આદેશ આપ્યો છે. • [illegible]

Source: Divya Bhaskar.

૪૧૧

બિહારમાં નીડર પોલીસ અધિકારીથી નેતાઓમાં ફફડાટ

24-2-05

ગરબડ કી તો થાને મેં બિઠા દૂંગી એસપી શોભાની પ્રધાનને ચીમકી

ભાસ્કર ન્યૂઝ ● પટણા, ૨૩ ફેબ્રુઆરી. બિહારમાં આજે રાજ્ય વિધાનસભાની ચૂંટણીના અંતિમ તબક્કાના મતદાન દરમિયાન પોલીસ સત્તાવાળાઓએ શિસ્તના પાલનના ઉત્તમ દૃષ્ટાંત પૂરા પાડીને મંત્રીઓ સહિત રાજકીય નેતાઓને સીધાદોર કરી દીધા છે. છપરામાં તો રાજ્યના શહેરી વિકાસપ્રધાન ઉદિત રાયને એસ.પી. શોભા આહુતકરે એક સમયે અટકમાં પણ લઈ લીધા હતા અને તેમના અંગરક્ષકોને હટાવી દીધા હતા. બન્યું એવું કે, મુખ્યપ્રધાન રબડીદેવીના કાકા અને રાજ્યના શહેરી વિકાસપ્રધાન છપરા મતક્ષેત્રની મુલાકાતે ગયા ત્યારે તેમનો ભેટો સારનના એસ.પી. શોભા આહુતકર સાથે થઈ ગયો જેઓ ત્યાં ફરજ બજાવી રહ્યા હતા.

આહુતકર પાસે ઉદિત રાય મતદારોને ડરાવી-ધમકાવી રહ્યાની ઘણી ફરિયાદો પહોંચી હતી. આ કારણે તેમણે રાયને ત્યાં જ અટકાવી દીધા હતા અને તેમના મતક્ષેત્રમાં એક જ અંગરક્ષક સાથે જવા દેવાની અનુમતિ આપી હતી. રાયે પોતાના મંત્રી પદનો રોફ મારવાના ઘણા પ્રયાસો કર્યા પરંતુ બહાદુર એસ.પી. શોભા તેમની કોઈ ધમકીને વશ ન થયા. ઊલટાનું શોભાએ રાયને (અનુસંધાન પાના નં. ૬)

ઉદિત રાયના અંગત અંગરક્ષકોને પણ તગેડી મૂક્યા

ગરબડ કી તો...

બે ઘડી માટે તો અટકમાં પણ લઈ લીધા હતા. શોભાને એક અબળા નારી સમજીને તેને ધમકાવવાનો પ્રયાસ કરનારા ઉદિત રાય તેનું રણચંડીનું સ્વરૂપ જોઈને બે ઘડી તો રીતસર ચક્કર ખાઈ ગયા. પોતાની આબરૂ બચાવવા આખરે રાય ગળગળા થઈ ગયા અને બોલી ઉઠ્યા.કે, ''મેડમ, મેં મંત્રી હૂં.''

પહેલા પોતાની સત્તાના મદમાં પોલીસ અધિકારીનું અપમાન કરનારાં રાયે આખરે પોતાના મતક્ષેત્રની મુલાકાત લેવા આ અધિકારી પાસે જ મંજૂરી માગવી પડી. જોકે, શોભાએ તેમને કહી દીધું કે તે એક જ અંગરક્ષક સાથે તેમને મતક્ષેત્રમાં જવા દેશે અને તે પણ એવા અંગરક્ષક સાથે જે માટે તેમણે અગાઉથી સરકાર પાસે મંજૂરી મેળવી હોય. મતક્ષેત્રમાં તેમની સુરક્ષાની જવાબદારી પોલીસની નહીં રહે અને તેઓ મતક્ષેત્રમાં મતદારોને ડરાવી-ધમકાવી રહ્યાની એક પણ ફરિયાદ પોતાને મળશે તો તેઓ રાયને થાણામાં બેસાડી દેશે. આ સાંભળીને પ્રધાનજી સાવ ઢીલા થઈ ગયા અને વીલા મોંઢે ત્યાંથી ચાલ્યા ગયા હતા.

Source: Divya Bhaskar.

જીન્સપેન્ટ અને કોટમાં આવેલા નીરજા ગોટરૂ પોલીસ અધિકારી છે તેવી ખબર જ પડી નહીં

SMT. HANSA MEHTA LIB

આ આખું ઓપરેશન અત્યંત ગુપ્ત હતું . નશાબંધીના નાયબ પોલીસ કમિશનર ડો. નીરજા ગોટરૂએ પોતાના અધિકારીઓને પણ રેડ કયા કરવાની છે તેની જાણકારી આપી નહોતી. હોટલમાં ડી.સી.પી ગોટરૂ બ્લુ જીન્સ. રેડ ટી શર્ટ અને તેની ઉપર કોટ પહેરી દાખલ થયા છતાં તે એક પોલીસ અધિકારી છે તેવી હોટલ સ્ટાફને ખબર પડી જ નહીં.

તેથી તેમની કોઈ પુછપરછ કરી જ નહીં. જો કે ખુદ ગોટરૂને કયાં માળે પાર્ટી ચાલે છે. તેની પણ ખબર નહોતી.તેથી તે તેમજ તેમની સાથે સિવિલ ડ્રેસમાં રહેલા અધિકારીઓ પાર્ટી કયાં ચાલે છે તેની શાંતિથી તપાસ કરી રહ્યા હતા. તે વખતે ઘણા લોકો હોટલની બહાર જઈ રહ્યા હતા પણ તેમને રોકી શકાય તેમ ન હતા પણ તે વખતે એક વ્યકિત દારૂના નશામાં બરાબર ચાલી શકતી નથી તેવું પોર્ચમાં રહેલી પોલીસના ધ્યાનમાં આવતા તેને અટકાવી તપાસ કરતા તે ખુદ રિલાયન્સના વિજય ગ્રોવર હોવાનું માલુમ પડયુ હતું.તેથી તેને પુછી આઠમાં માળે દરોડો પાડવામાં આવ્યો હતો.આ રેડમાં ૩૦થી૪૦ પોલીસનો સ્ટાફ હતો અને દરોડાની કાર્યવાહી સવારે પાંચ વાગ્યા સુધી ચાલી હતી.

Source : Divya Bhaskar

રથયાત્રા બંદોબસ્ત : અષાઢી બીજની રથયાત્રાની પૂર્વ સંધ્યાએ શહેર પોલીસ તંત્ર દ્વારા રથયાત્રા રૂટ પર રિહર્સલ કરી સબ સલામતની ભાવના પ્રબળ બનાવી હતી. શહેર પોલીસ તંત્રની મદદમાં અર્ધલશ્કરી દળોની કુમક બોલાવાઈ છે. (તસવીર : કીર્તિ પડિયા)

Source : 'Gujarat Samachar'

પોલીસ સબ ઈન્સ્પેક્ટર ક્રિષ્ના સોલંકી

મોંઢું ઢાંકી લવાયેલી ઉઠાવગીર મહિલા. • ભરત પારેખ

Source: Divya Bhaskar

કાયદાના રક્ષકો દ્વારા જ થતો ગલીચ વ્યવહાર

૭૦ ટકા મહિલા પોલીસનું શારીરિક અને માનસિક શોષણ

પ્રશાંત દયાળ, અમદાવાદ, ૨૮ નવેમ્બર

મહેસાણામાં પોલીસ સબઈન્સ્પેકટરે પોતાની સાથે ફરજ બજાવતી મહિલા કોન્સ્ટેબલ સાથે પ્રેમસંબંધ બાંધી તેને લગ્ન કરવાની લાલચ આપી પોતાની હવસ સંતોષી હતી. પણ તે સંબંધોને નામ આપવાની મહિલા કોન્સ્ટેબલને માગણી કરતાં રહસ્યમય સંજોગોમાં તેની હત્યા થઈ. જેના કારણે પહેલીવાર પુરુષ પોલીસ અધિકારીઓ અને મહિલા પોલીસ વચ્ચેનાં સંબંધો જાહેર થયાં. જોકે મહિલા કોન્સ્ટેબલની હત્યા થઈ તેના કારણે આ ઘટના બહાર આવી હતી. પણ એક અંદાજ પ્રમાણે પોલીસમાં ફરજ બજાવતી ૭૦ ટકા મહિલા પોલીસનું તેમના ઉપરી અમલદારો દ્વારા શારીરિક અને માનસિક શોષણ કરવામાં આવે છે. જોકે આબરુ અને નોકરી જવાની બીકે મોટાભાગની મહિલા પોલીસ તેને નસીબ માની ચૂપ બેસી રહે છે.

દ્વિઅર્થી સંવાદો જાણે રોજની ઘટના બની ગઈ છે

કારંજ પોલીસમાં ફરજ બજાવતી એક મહિલા કોન્સ્ટેબલની નોકરી કમ્પ્યૂટર રૂમમાં હતી. તેની ઉપર તેના જ પોલીસ સ્ટેશનમાં ફરજ બજાવતા પોલીસ ઈન્સ્પેકટરની નજર બગડી. એટલે તેઓ અવારનવાર કોઈ બહાનું કરી કમ્પ્યૂટર રૂમમાં જતા હતા અને કમ્પ્યૂટર સ્ક્રીન ઉપર ડેટા જોઈ રહ્યા છે તેવો ડોળ કરી તે મહિલા પોલીસ કર્મચારીના શરીરને ઈરાદાપૂર્વક સ્પર્શ કરવાનો પ્રયત્ન કરતા હતા. જેની એક મહિલા તરીકે મહિલા કોન્સ્ટેબલને ખબર પડે તે સ્વભાવિક હતું. તેથી તેમણે તેમના અધિકારીને આ અંગે તકેદારી રાખવાની સૂચના આપી છતાં તેઓ તેમની આદતથી વાજ આવ્યા નહીં. આખરે આ ફરિયાદ પોલીસ કમિશનર સુધી પહોંચી ત્યારે પેલા ઈન્સ્પેકટરની માત્ર બદલી કરવાની સજા થઈ હતી. મહિલા પોલીસ માટે આવી ઘટના કઈ નથી. તેમના ઉપરી અમલદારો કે તેમની સાથે કામ કરનાર કર્મચારીઓ આવતાં-જતાં મહિલા પોલીસને જોઈ દ્વીઅર્થી સંવાદો કરતાં હોય છે. કાયદાની ભાષામાં આ એક શોષણનો પ્રકાર ગણવામાં આવ્યો છે. મહિલા પોલીસ પાસે બે જ વિકલ્પ હોય છે. તેમાં શરણે જવું અથવા કારંજમાં જેમ ઈન્સ્પેકટર સામે વાંધો લીધો તેમ તેની બુદ્ધિ ઠેકાણે લાવવી, પણ તેમાં જોખમ તેવું છે કે ઈન્સ્પેકટર પાસે શિસ્ત નામે વિશાળ સત્તાઓ રહેલી છે.

જો સાહેબ નારાજ થાય તો તેમની સત્તાનો દુરુપયોગ થવાની સંભાવનાઓ છે. જેનાથી પુરુષ કોન્સ્ટેબલો પણ ડરતા હોય છે. કાયદાની જોગવાઈ પ્રમાણે તમામ સરકારી કચેરીમાં એક મહિલા સેલ હોવું અનિવાર્ય છે. જેમા મહિલા પોતાની સાથે કામ કરતાં કોઈ પુરુષ કર્મચારી કે અધિકારી ખરાબ વ્યવહાર કરે, તો તે અંગે તે સેલમાં ફરિયાદ કરી શકે છે. પણ હજી સુધી પોલીસમાં જ તેવા સેલની રચના થઈ નથી.

મહિલા આઈ.પી.એસ. અધિકારી પણ સલામત નથી

પોલીસમાં ફરજ બજાવતી મહિલા પોલીસની સાથે ખરાબ વ્યવહાર થાય છે તેવું નથી. આઈ.પી.એસ. થનાર મહિલા અધિકારી સાથે પણ તેમના ઉચ્ચ અધિકારીઓ ગલીચ વ્યવહાર કરે છે. ગુજરાત કેડરના એક મહિલા આઈ.પી.એસ.નું સૌરાષ્ટ્રમાં પોસ્ટિંગ હતું. ત્યારે તેમના ઉપરી અધિકારીએ તેમની સાથે કરેલાં વ્યવહારની ફરિયાદ ગૃહ વિભાગમાં થતાં તે ઉચ્ચ અધિકારીને લાંબો સમય બઢતી મળી નહોતી.

જ્યારે, બીજા કિસ્સામાં અમદાવાદ પોલીસ કમિશનર કચેરીમાં ફરજ બજાવતા આઈ.પી.એસ. અધિકારીને વર્ગ ચારની મહિલા કર્મચારી સાથે બંધાયેલા સંબંધની જાણ તેમની પત્નીને થતાં તેમનું લગ્નજીવન બચાવવા માટે તે અધિકારીની બદલી કરવામાં આવી હતી. જોકે પ્રેમના નશામાં પાગલ અધિકારીએ આજે પણ તેમના સંબંધો યથાવત્ રાખ્યા છે.

Source : Divya Bhaskar

303

કડીમાં પ્રેમભંગ મહિલા પોલીસે પોતાના માથામાં ગોળી મારી દીધી

ભાસ્કર ન્યૂઝ, કડી, ૨૬ નવેમ્બર

કડી પોલીસ સ્ટેશનમાં ફરજ બજાવતા પી.એસ.આઇ પાઠક તથા મહેસાણા પોલીસ હેડ કવાર્ટરમાં ફરજ બજાવતી મહિલા પોલીસકર્મી શરીનબાનુ વચ્ચે પ્રણયફાગ હતો. ગુરૂવારે રાત્રે કડી-છત્રાલ રોડ ઉપર આવેલ હાઇટાઇશૂન કોલોનીમાં આવેલા પી.એસ.આઇના મકાનમાં આ બન્ને વચ્ચે ચર્ચા થઇ હતી જેમાં પી.એસ.આઇના જવાબથી આ મહિલા પોલીસકર્મીને લાગી આવતાં ગાદલા નીચે પડેલી પી.એસ.આઇ પાઠકની સર્વિસ રિવોલ્વર લઇ જાતે ટ્રિગર દબાવી ગોળી મારી આપઘાત કર્યો હતો.

બન્ને વચ્ચે છેલ્લા કેટલાય સમયથી લગ્નનો પ્રશ્ન ટલ્લે ચડ્યો હતો

પી.એસ.આઇના અન્ય જગ્યાએ લગ્ન નકકી થયા હોય તે મુદ્દે ગુરૂવારે રાત્રે આ પી એસ.આઇ.ના મકાનમાં બન્ને વચ્ચે થયેલી ચર્ચા બાદ અચાનક આ મહિલા પોલીસકર્મીને લાગી આવતાં પી.એસ.આઇની રિવોલ્વરથી આત્મહત્યા કરી લેતા સમગ્ર પથકમાં તેમજ જિલ્લાના પોલીસબેડામાં ચકચાર પ્રસરી છે.

જો કે આ ઘટનાના સમાચાર મળતાં પી.એસ.આઇના મકાનમાંથી પોલીસે ઇંગ્લીશદારૂની બોટલ તેમજ તેઓને પીધેલી હાલતમાં જણાતાં તેની સામે કાયદેસરની કાર્યવાહી હાથ ધરી છે. ગુરૂવારે રાત્રે કડી સ્થિત કડી-છત્રાલ રોડ ઉપર આવેલી હાઇટાઇશૂન કોલોનીમાં રહેતા પી.એસ.આઇ આર.કે.પાઠકના ઘરે મહિલા પોલીસકર્મી શરીનબાનુ પણ ગઇ હતી.

જયાં આ મહિલા પોલીસકર્મી દ્વારા પી.એસ આઇને જણાવ્યું હતુ કે તમે મારી સાથે લગ્ન ન કરો તો કાંઇ નહી આ બન્ને વચ્ચે આ મુદ્દે ચર્ચા બાદ આ મહિલા પોલીસકર્મી શરીનબાનુએ પી.એસ.આઇ. પાઠકના ગાદલા નીચે પડેલ સર્વિસ રિવોલ્વર લઇ અને તેણીના માથા પાસે રાખી જાતે ટ્રીગર દબાવી ગોળી મારી હતી. અને ઇજાગ્રસ્ત મહિલાને કડીની ભાગ્યોદય હોસ્પિટલમાં લઇ ગયા હતા. પરતુ સ્થિતિ વધુ ગંભીર જણાતા તેઓને રાત્રિના સમયે અમદાવાદની સિવિલ હોસ્પિટલમાં ખસેડેલ જયાં તેનું મોત નિપજ્યું હતું.

ચકચાર પ્રસરી હતી બીજીબાજુ આ ઘટનાની જાણ થતાં જિલ્લા પોલીસવડા હરીકૃષ્ણ પટેલ અને ઇન્ચાર્જ નાયબ પોલીસવડા આર.એચ.ચૌધરી તાબડતોબ કડી પહોચી જઇ અને પી.એસ.આઇ પાઠકના મકાનમાં ઘટના સ્થળે પહોંચ્યા હતા જયાં આ પી.એસ.આઇના મકાનમાંથી ઇંગ્લીશદારૂની બોટલ તેમજ તેઓ પીધેલી હાલતમાં જણાતાં તેઓની પણ ધરપકડ કરી કાયદેસરની કાર્યવાહી હાથ ધરી હતી. અને કડી પોલીસ સ્ટેશનમાં આ પી.એસ.આઇ વિરૂધ્ધ બે ગુનાઓ નોધાયા હતા

Source · Divya Bhaskar

રોડ રોમિયોનું પરાક્રમ : મોડી રાત્રે ઘેર જતી

મહિલા કોન્સ્ટેબલની છેડતી કરતાં ઝડપાયો

સિટીરિપોર્ટર ● વડોદરા, ૧૯ ફેબ્રુઆરી. શહેરના કારેલીબાગ વિસ્તારમાંથી મોડી રાત્રે એકલી પસાર થતી મહિલા પોલીસ કોન્સ્ટેબલની એકલતાનો લાભ લઇ તેની સાથે બીભસ્ત વર્તન કરનારા સ્કૂટરસવાર બે રોડરોમિયો પૈકીના એકને ઘટનાસ્થળેથી નશો કરેલી હાલતમાં ઝડપી પાડવામાં આવ્યો હતો. તેના ફરાર સાગરીતની શોધખોળ આદરી છે.

મહિલાએ મોબાઇલ પર પોલીસ મથકમાં જાણ કરતાં પોલીસ ઘટના સ્થળે દોડી આવી : રોમિયોનો સાગરીત સ્કૂટર સાથે ફરાર

સિટી પોલીસમથકમા પો કો તરીકે ફરજ બજાવતા વર્ષાબહેન રયજીભાઇ ગત રાત્રે સિટી પોલીસસ્ટેશનમા ફરજ બજાવી પોણા એક વાગે પોતાની સ્કૂટી લઇ ઘરે જઇ રહ્યા હતા.

તે સમયે હરણી રોડ, સગમ ચાર રસ્તા પાસેથી જીજે-૬- એન-૩૬૯૬ નબરના સ્કૂટરસવાર બે યુવકોએ તેમનો પીછો શરૂ કર્યો હતો અને વર્ષાબહેનને ઊભા રહેવા માટે ઇશારા કર્યા હતા પરતુ આ યુવકોની વાત નહી માનતા બને યુવકોએ ઓવરટેક કરી દીપીકાબાગ નજીક સુમસામ માર્ગ પર વર્ષાબહેનને આતર્યા હતા. ધૂમ નશો કરેલી હાલતમા આ યુવકોએ વર્ષાબહેનને રોક્યા બાદ 'તુ એકલી ક્યા જાય છે ક્યા રહે છે,' તેવી પુછપરછ સાથે બીભસ્ત વર્તન કર્યુ હતુ, દરમિયાન આ બને નશેબાજ યુવકોને મચક આપ્યા વિના વર્ષાબહેને તુરત મોબાઇલ ફોન પર પોલીસમથકમા સ્ટાફના ચન્દ્રકાત ગણપત રાવને જાણ કરી હતી. જેને પગલે પોલીસ પોલીસ ઘટનાથળે આવી પહોચતા જ બે યુવકો પૈકીનો એક યુવક સ્કૂટર લઇને ફરાર થઇ ગયો હતો, જ્યારે એક યુવકને પોલીસે ઘટનાસ્થળે ઝડપી પાડ્યો હતો.

પોલીસે આ યુવકની પૂછપરછ કરતા તે યુવક હરણી રોડ પર વૃન્દાવન ટાઉનશિપ સાથે આવેલા શ્રીજી એપાર્ટમેન્ટ બી-૯મા રહેતો રાજેશ રજનીકાન્ત પટેલ હોવાનુ સપાટી પર આવ્યુ હતુ વર્ષાબહેને કારેલીબાગ પોલીસમથકે ફરિયાદ નોધાવતા પોલીસે રાજેશ પટેલની ધરપકડ કરી તેના ફરાર સાગરીતની શોધખોળ આદરી છે

305

Lalita Jadav
Lecturer in Sociology,
Arts & Commerce College, Savli

"POLICEWOMEN IN GUJARAT"- A SOCIOLOGICAL STUDY

QUESTIONNAIRE

1. Name and Rank:
2. Age:
3. Address:
4. Native (village / town / city) :
5. Education:
6. Caste / Religion:
7. Joining date and place:
8. Age at the time of recruitment:
9. Marital status at recruitment:

   Married unmarried separated divorcee widow

10. Household structure at the time of recruitment:

    Joint Nuclear

11. Family information at present:

12. Father's / husband's occupation at the time of recruitment:

13. Present marital status:

    Married unmarried separated divorcee widow

14. Source of information about availabilities of vacancies in police department.
    1. news paper
    2. employment exchange
    3. personal contact
    4. policemen / policewomen

15. Did you have any relatives in police force when you accepted the job? Yes / No

    If yes, who?

16. Is there any relative at present working in police force? Yes / No If yes, who?

17. What were the circumstances under which you opt the police job?

    1. Economic compulsion, no source of income
    2. Father / husband died, husband deserted
    3. father retired / sick and not working
    4. Divorced, strain relation with husband / in-laws
    5. wanted to be economically independent / was interested in any job
    6. Liking for police job/ got N.C.C. training, interested in active and disciplined life
    7. any other

18. What factors (role attributes) have attracted you to become a policewomen?

    1. Economic security, full salary during training
    2. Social and economic security, free house
    3. Uniform and authority
    4. Any other

19. When did you come to know about the presence of policewomen job in police force?

    1. Since childhood
    2. During school / college days
    3. After completion of studies
    4. When searching for job

20. Source of prior knowledge with regard to police women role through:

    1. First relatives (father/ mother/ brother/ sister/ husband)
    2. Other relatives
    3. Policemen/ policewomen

21. Awareness about the role of policewomen before you join the police force.

    1. No knowledge
    2. To do P.T. parade
    3. To escort women convicts
    4. To deal with women processions, meetings etc.
    5. Office work
    6. To deal with women

22. What experience you had during training?

1 Physical discomforts
2. Disciplined and hard life
3. Embarrassment
4. Physical discomfrrts and strange atmosphere
5. Difficulty in under standing laws
6. No difficulty / happy and satisfied
7. Any other

23. What type of khakhi uniform is more convenient for policewomen?

Pant-shirt Salvar-kurta Sari

24. The procedure and methods of recruitment:

1. Competition in athletics and interview
2. Recommendatory letters, personal contacts and formal tests
3. Got job in place of deceased / died husband

25. Who motivated you to join the police job?

26. Was there any opposition? Yes / no If yes, by whom?

27. Did any body ask you to leave the job after marriage?

28. To whom would you prefer for training:

Male Female any other

29. What kind of difficulties had you experienced while getting training from male inspectors?

1. Punctuality and disciplined life
2. Have to here filthy language
3. Did partiality between men and women
4. Never give relaxation
5. Give relaxation during physical uncomforting
6. No difficulty felt happy
7. Feel hesitation to talk with male instructor during physical problem
8. Any other

30. Perceived differences in the training by male and female training inspector.

1. Can talk freely with female instructor
2. Easy to talk and more considerate / sympathetic with female
3. Female instructor is less strict and can not disciplined and give training properly
4. No differences
5. No apprehension and embarrassment if trained by female instructor
6. Any other

31. Will you continue to serve in police force even though your husbands sound economic position? Yes / No, Give reason.

32. Will you continue in the job if your husband dislikes your present job?

1. Shall continue in the police job
2. Shall persuade him to work in police
3. Shall take up other career with his consent
4. Shall leave police force.

33. If given a chance to start your occupational career afresh which occupation would you opt for?

1. Police career
2. Career other than police
3. No job

(Following three questions are only for unmarried women)

34. Would you continue this job after marriage?

35. Would you like to marry with a policeman?

36. Do you face difficulty in fining a life partner?

37. Will you recommend a job in police force to your near relatives, like daughter, sister, cousin etc.? Give reasons.

38. What is your opinion regarding the treatment given to the criminals?

1. Feel happy when I punish wrong doers
2. Giving punishment is a part of duty
3. When forced I punished, not otherwise.
4. Depends upon suspects
5. I dislike, try to avoid

6. Use mental treatment
7. No powers only watch
8. No need
9. No experience
10. No response

39. What kind of police duties would you like to perform?
    1. Executive
    2. Field duty
    3. In station, fixed duty hour
40. What kind of duties would you like to avoid?

1. Bandobast	2. Japto	3. Field duty
4. Night duty	5. Guard duty	6. Out station
7. Station duty	8. Wireless duty	9. Patrolling
10. Traffic duty	11. Night patrolling	12. Any other

41. Does policeman should accompany policewomen during comprehend women convicts and interrogation, and other out station duties?
42. Do you accept the importance of policewomen in prevention of crimes regarding women and children?
43. Is there any role of your in the situation of natural calamities?
44. What problems you face while maintaining law and order situation?
45. What is the perception of general society about women joining police force?
    Positive Neutral Negative
46. Do you fill stress to perform police duty? Give detail.
47. Are you satisfied with your present job?
48. If not satisfied give details.
49. As you are given equal status and roles in the police force, would you like to prove that you can do the job as good as policemen?

50. What kind of problems have you faced in police job as a young working woman?

1. Job not accepted in the family
2. Unsatisfactory working condition
3. Cannot look after children
4. Suspicion by people
5. To much responcibility
6. Conflict with in-laws / husband
7. Any other

51. Point out your role satisfaction in family and society

Nature of the role	Satisfied	Neutral	Not satisfied
1. As wife			
2. As mother			
3. As in-law			
4. As a friend and neighbour			

52. Does your husband help you in house hold work?

1. Always
2. Some times
3. Never

53. Give responses regarding the role

Role related variables	Satisfied	Neutral	Not satisfied
1. Rank			
2. Salary			
3. Education			

54. The relationship with male colleagues

1. Cooperate
2. Some times cooperate
3. Never cooperate

55. Describe you remembered experience as policewomen.

Perception of Policemen and Policewomn Regarding the Role of Women in Police:

1. Policewomen are more intelligent than their male counterparts. Yes / No
2. Policewomen are inferior to their male counterparts. Yes / No
3. Policewomen are equal to their male counterparts. Yes / No
4. Policewomen get same pay but do not perform same types of duties as their male counterparts. Yes / No
5. Policewomen are as physically fit as male police to face different hazards of he police jobs. Yes / No
6. Policewomen can perform their different duties on their own. Yes /No
7. Policewomen are burden on police department. Yes / No
8. Policewomen are additional liability for male police. Yes / No
9. Policewomen are only show pieces in the police department. Yes / No
10. Policewomen are considered as of law morals. Yes / No
11. Policewomen need to develop some qualities like daring, confidence, hard work, etc. to be success in police force. Yes / No
12. Policewomen are more oriented towards their familial obligations than the police role. Yes / No
13. Pant-shirt as a police uniform increases the policewomen's personality. Yes / No

Questions for Police Officers:

1. What factors are important to cause difficulty in getting suitable female candidates for police service?
2. Will policewomen continue to rise rapidly in the future?
3. Are policewomen more irregular and unpunctual in their duties than policemen?
4. Are unmarried policewomen likely to create problems?
5. Are the widows of policemen, who were appointed after her husbands death, are allowed to remarry?
6. Do you agree to recommend enlargement scope in duties and increase policewomen in the cadre? Why?
7. Have you find that the women police are likely to have a very healthy effect on women and children or on the morality of the people?
8. What kind of duties can policewomen perform effectively?